

WYDARZENIA

Otwarcie tczewskiego Centrum

Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły w Tczewie, którego autonomiczną częścią jest Muzeum Wisły – Oddział CMM, zostało zaprezentowane publiczności. W uroczystym otwarciu w dniu 22 lutego udział wzięli: prezydent Tczewa pan Zenon Ody, wicemarszałek województwa pomorskiego pan Mieczysław Struk, przedstawiciele CMM z paniami wicedyrektor Marią Dyrka i Teresą Boguszewską, Towarzystwa Przyjaciół CMM z prezesem panem Fryderykiem Tomalą, a także reprezentanci władz samorządowych i instytucji kultury regionu. Wszyscy byli pod wrażeniem budynku, całkowicie odmienionego dzięki ponadrocznemu remontowi. Prace, finansowane w dużej części z funduszy unijnych, wpisują się w realizowaną przez władze miasta strategię powrotu Tczewa nad Wisłę – a więc wykorzystania historycznych związków miasta z rzeką, stworzenia tu węzła transportowego oraz rewitalizacji zdegradowanych terenów nadwiślańskich. Nowo powstałe Centrum pełnić będzie funkcje wystawiennicze, informacyjne i edukacyjne, propagując historię i walory turystyczne regionu i dorobek twórczy jego mieszkańców. Jak mówi dyrektor Centrum, pani Alicja Gajewska: *Tak naprawdę to, jak będzie wyglądać Centrum Wystawienniczo-Regionalne Dolnej Wisły, zależy od tych wszystkich ludzi, stowarzyszeń, które będą chciały się włączyć w jego organizację, korzystając z jego pomocy i współtworzyć placówkę cenną i pożyteczną dla tczewian i mieszkańców naszego regionu.* Na otwarciu przygotowano wystawę prac studentów gdańskiej ASP pt. „Oblicza rzeźby”, haftu kociewskiego i wydawnictw związanych z regionem. Trwają prace nad scenariuszem nowej wystawy stałej Muzeum Wisły, w planach jest także powstanie Muzeum Miasta Tczewa, we współpracy z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tczewskiej i sekcji Historii Miasta przy Miejskiej Bibliotece Publicznej.

Uczestnicy uroczystego otwarcia Centrum Wystawienniczo-Regionalnego Dolnej Wisły w Tczewie podziwiają przebudowany i wyremontowany budynek przy ul. 30 Stycznia. Fot. Krystyna Stubińska

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Ekspozycja o „Kronanie”

7 lutego do CMM przybyła delegacja Muzeum Okręgowego w Kalmarze w związku z planowaną na sezon letni wystawą o szwedzkim okręcie wojennym „Kronan”. Okręt, zwodowany w 1668 roku, był największą jednostką floty wojennej Karola X:

miał wyporność prawie dwa razy większą od słynnego (zaledwie 40 lat starszego) „Vasy”, a jego załoga liczyła 800 osób. Zatonął u wybrzeży Olandii na początku bitwy ze sprzymierzoną flotą duńsko-holenderską (1676) z podobnego co „Vasa” powodu: problemów ze statecznością. Wrak „Kronana”, odkryty w 1980 roku, poddany został systematycznym badaniom, a wydobyte z niego zabytki udostępniono w Muzeum w Kalmarze. Kilkaset z nich, przede wszystkim związanych z życiem na pokładzie, zostanie zaprezentowanych na wystawie czasowej w CMM w Spichlerzach na Ołowiance, w tej samej sali, w której ekspozycjonowane są zabytki z wraka szwedzkiego okrętu „Solen” (1627) i innych wraków eksplorowanych przez CMM.

Projekt Lagomar

Na przełomie stycznia i lutego w Muzeum Historyczno-Archeologicznym w Elblągu odbyła się międzynarodowa konferencja projektu Lagomar, podsumowująca trzecie półrocze prac nad realizacją projektu. CMM reprezentowali panowie: dyrektor dr Jerzy Litwin, dr Waldemar Ossowski, Robert Domżał i Krzysztof Zamościński. Omówiono stan przygotowań do wystawy posterowej, prezentującej dziedzictwo kulturowe zalewów: Szczecińskiego, Wiślanego i Kurońskiego, za wyprodukowanie której odpowiedzialne jest CMM. Wójt gminy Sztutowo, pan Stanisław Kochanowski, przedstawił plany ogłoszenia konkursu na koncepcję architektoniczną nowego Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich. Zdecydowano też, że w tej placówce rozwijana będzie, we współpracy z niemieckim Muzeum Torgelow, działalność warsztatu sztukniczego.

Projekt MACHU

W dniach 12-13 lutego w Lizbonie odbyło się spotkanie robocze projektu MACHU, pracującego nad rozwojem interdyscyplinarnych narzędzi i technik służących do lokalizowania, monitorowania i ochrony podwodnego dziedzictwa kulturowego. CMM uczestniczy w nim wraz z muzeami i uczelniami z Holandii, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Danii i Niemiec. W trakcie spotkania omawiano postęp w realizacji zadań. Między innymi przedstawiciele Państwowego Instytutu Geologicznego, który jest podwykonawcą części prac CMM, dokonali prezentacji na temat stopnia rozpoznania utworów geologicznych i sedymentacyjnych na polskich obszarach testowych wyznaczonych do projektu. Z kolei 14 lutego zebrało się Europejskie Konsylium Archeologiczne przy Radzie Europy (Sekcja Dziedzictwa Podwodnego), a spotkanie zostało poświęcone omówieniu problematyki związanej z zachowaniem dziedzictwa podwodnego w rzekach. Przedstawiciel Węgier wniósł postulat o ustalenie prawa nakazującego szczególną ochronę dziedzictwa podwodnego na śródlądziu. W obu spotkaniach uczestniczyła kierownik Działu Badań Podwodnych, pani Iwona Pomian. Kolejne spotkania obu grup w październiku.

Projekt MarMuCommerce

Już tylko kilka miesięcy zostało do zakończenia projektu MarMuCommerce, w ramach którego CMM wraz z siedmioma partnerami z całej Europy pracuje nad stworzeniem modelu biznesowego dla instytucji kultury. Działania przebiegają kilkutorowo: coraz bardziej zaawansowana jest wirtualna ekspozycja o morskim dziedzictwie miast, w których mają swoje siedziby partnerskie instytucje, tworzony jest także zestaw dokumentów, od strony prawnej i ekonomicznej dających pod-

stawę dla wspólnej eksploatacji ekspozycji i podejmowania w przyszłości dowolnych działań komercyjnych. Na spotkaniu roboczym w Bilbao, które odbyło się w dniach 26-27 lutego, zajęto się przede wszystkim kwestiami prawnymi (w pracach tej grupy z ramienia CMM uczestniczyli pani Katarzyna Nowicka, kierownik Działu Marketingu i – jako ekspert – pan prof. Artur Nowak-Far ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie) oraz rozwiązaniami technicznymi i projektowymi wirtualnej wystawy. Także w lutym, w Muzeum Niemieckiej Żeglugi w Bremerhaven, odbyło się kolejne szkolenie pilotażowe z zakresu nowoczesnych metod zarządzania instytucjami kultury. W szkoleniu tym jako przedstawiciele CMM wzięli udział pani Jadwiga Klim i pan Radosław Paternoga.

KONFERENCJE

Ochrona dziedzictwa kulturowego: inwestycje i partnerstwo

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zorganizowało 16 lutego w Wilanowie polsko-norweskie seminarium pt. „Inwestycje w ramach ochrony dziedzictwa kulturowego: budowanie nowych partnerstw”. Jego celem było nawiązanie partnerstwa między instytucjami obu państw, niezbędnego w realizacji projektów ubiegających się o dofinansowanie w ramach Priorytetu 3 Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego. W seminarium, prowadzonym przez panią dr Monikę Smoleń – Dyrektora Departamentu Strategii Kultury i Funduszy Europejskich MKiDN, udział wzięli m.in.: pani Randi Øverland, sekretarz stanu w Norweskim Ministerstwie Kultury i Spraw Kościelnych, pan Tomasz Merta, podsekretarz stanu w MKiDN i członkowie norweskiej Rady Dziedzictwa Narodowego. Reprezentację CMM, które ubiega się o dofinansowanie projektu Ośrodka Kultury Morskiej na gdańskim Długim Pobrzeżu, stanowili: dyrektor dr Jerzy Litwin, wicedyrektor Maria Dyrka i kierownik Działu Edukacji Krystyna Stubińska. Otrzymali oni zapewnienie o nawiązaniu partnerstwa ze strony dyrektora Muzeum Morskiego w Stavanger, pana Harald Hamre.

Ochrona zabytków w sytuacjach kryzysowych

Biuro Spraw Obronnych i Ochrony Informacji Niejawnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zorganizowało w CMM szkolenie pracowników podległych jednostek. Dotyczyło ono planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych. Wzięło w nim udział 55 uczestników, w tym przedstawiciele MKiDN, panowie Michał Łapiński – dyrektor Biura i Krzysztof Sałaciński. Organizacją szkolenia ze strony CMM zajął się pan inż. Zbigniew Ryblewski, który przedstawił prezentację pt. „Ochrona zabytków cennych dla dziedzictwa narodowego w Centralnym Muzeum Morskim w Gdańsku”. Zebrani zapoznali się też ze specyfiką ochrony gdańskich zabytków dzięki referatowi wojewódzkiego pomorskiego konserwatora zabytków, pana dra Mariana Kwapińskiego, pt. „Charakterystyka zabytków Gdańska oraz rola wojewódzkiego konserwatora zabytków w ochronie dziedzictwa kulturowego”.

Ochrona zabytkowych statków

W Londynie odbyła się konferencja zorganizowana przez Królewskie Stowarzyszenie Inżynierów Budownictwa Okrętowego, poświęcona aktualnej problematyce związanej z programem ochrony zabytkowych statków. Przedstawiono zarówno projekty będące w trakcie realizacji, jak i plany na przyszłość, dyskutowano też nad kryteriami konserwacji i zabezpieczenia takich jednostek. W konferencji jako przedstawiciel CMM – armatora dwóch zabytkowych statków – wzięł udział dyrektor, dr inż. Jerzy Litwin.

PODSUMOWANIA

Rok 2006 w liczbach

W styczniowym numerze „Wiadomości CMM” informowaliśmy o znacznym wzroście frekwencji w latarniach morskich, w których znajdują się wystawy przygotowane przez CMM, a ruch turystyczny organizuje Towarzystwo Przyjaciół CMM. Obecnie możemy podać konkretne dane. Otóż frekwencja w czterech latarniach wyniosła aż 255 333 osoby, co oznacza, że liczba zwiedzających w porównaniu z rokiem 2005 wzrosła o ponad jedną trzecią. Najwięcej osób zwiedziło latarnię w Rozewiu (prawie 110 tys.), a największy procentowy wzrost frekwencji odnotowała zeszłoroczna jubilatka – 100-letnia latarnia w Stilo (prawie 74 procent!).

Frekwencja wzrosła także niemal we wszystkich oddziałach CMM i wyniosła 223 270 osób. Najwięcej – ponad 96 tys. osób – zwiedziło statek-muzeum „Dar Pomorza” w Gdyni (o 6328 osób więcej niż w roku 2005). Dobrze radziły sobie oddziały gdańskie, wśród których najwięcej zwiedzających tradycyjnie przyciągnął Żuraw (prawie 30 tys.), a procentowo największy wzrost odnotowały Spichlerze na Ołowiance (prawie 10 proc.), co jest efektem m.in. zwiększenia zainteresowania ofertą edukacyjną: Dział Edukacji przeprowadził zajęcia dla ponad 2 tys. uczniów więcej niż w roku poprzednim.

O 138 nowych zabytków wzbogaciły się zbiory CMM. Są wśród nich obrazy „Łodzie na morzu” i „Łodzie w porcie” XVII-wiecznego malarza holenderskiego Pietera van der Velde oraz „Skały nad morzem” Ferdynanda Ruszczycy, a także model kutra pilotowego „Pilot IV” (zbudowanego w 1936 roku w Stoczni Gdynińskiej) oraz kabestan i korba z katamaranu „Warta Polpharma”, czwartego w wokółziemskich regatach „The Race” pod dowództwem kpt. Romana Paszke.

Prace Pietera van den Velde znaleźć można w National Maritime Museum w Greenwich, w Rijksmuseum w Amsterdamie, a obecnie także w CMM: nabyte w 2006 r. „Łodzie na morzu” i „Łodzie w porcie”.

ZAPROSZENIA

Barbershop Quartet

Kolejny koncert z cyklu „Muzyka na wodzie” dostarczy wiele emocji miłośnikom męskiej wokalistyki. Wystąpi trójmiejski zespół „The Barbershop Quartet” w składzie: Franciszek Iskrzycki – kontratenor, Michał Kozorys – tenor, Grzegorz Zięba – baryton i Krzysztof Bochyński – bas. Ich specjalnością jest wykonywanie tzw. *barbershop quartets* (kwartetów fryzjerskich), które są specyficznym gatunkiem muzycznym powstałym na południu Stanów Zjednoczonych w społecznościach Afroamerykanów, gdzie męski zakład fryzjerski był miejscem spotkań towarzyskich. *Barbershop quartets*, sięgające do tradycji wielogłosowego śpiewu kościelnego, obecnie funkcjonują jako tematy muzyki filmowej, stanowią inspirację dla improwizacji jazzowych i szeroko rozumianej muzyki rozrywkowej. W repertuarze trójmiejskich wokalistów są także inne gatunki i formy muzyczne, także wokalo-instrumentalne. W koncercie w CMM kwartetowi towarzyszyć będzie na fortepianie Marian Benedyka. Zapraszamy do Spichlerzy na Ołowiance w sobotę, 24 marca, o godzinie 18.00.